

ІНСТРУКЦІЯ №1
про заходи пожежної безпеки у закладі освіти

1. Сфера застосування

1.1. Дія цієї Інструкції поширюється на територію і всі приміщення закладу освіти. Інструкція встановлює вимоги пожежної безпеки, обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі і є обов'язковою для вивчення та виконання усіма працівниками закладу освіти.

2. Вимоги пожежної безпеки

2.1. Утримання території

2.2.1. Територію закладу освіти слід постійно утримувати у чистоті.

2.2.2. Проїзди та під'їзди до будівель, а також доступи до пожежного інвентарю та обладнання мають бути завжди вільними.

2.2.3. Протипожежні розриви між будівлями не мають використовуватися для зберігання матеріалів і обладнання, а також для стоянки автотранспорту.

2.2.4. На території закладу освіти не дозволяється розкладати багаття, спалювати сміття.

2.2.5. Забороняється куріння в приміщеннях та на території закладу освіти.

2.2. Утримання будівель, приміщень та споруд

2.2.1. Усі будівлі, приміщення та споруди закладу освіти мають постійно утримуватися у чистоті.

2.2.2. На входних дверях будівель та приміщень виробничого і складського призначення має бути зазначено категорію щодо вибухопожежної та пожежної небезпеки (за НАПБ Б.03.002-2007), а також клас зони за Правилами улаштування електроустановок (ПУЕ).

2.2.3. У кожному приміщенні повинна бути вивішена табличка, на якій вказано прізвище відповідального за пожежну безпеку, номер телефону пожежної охорони, а також розміщена інструкція з пожежної безпеки.

2.2.4. Протипожежні системи, установки, устаткування приміщень, будівель та споруд мають постійно утримуватися у справному робочому стані і не вимикатися.

2.2.5. Розміщення меблів і обладнання у приміщеннях не повинно перешкоджати евакуації людей і підходу до засобів пожежогасіння.

2.2.6. У коридорах, холах, на сходових клітках і дверях евакуаційних виходів слід мати наказові та вказівні знаки безпеки.

2.2.7. Евакуаційні проходи, виходи, коридори, тамбури, сходи не повинні захламлюватися будь-якими предметами і обладнанням. Не дозволяється встановлювати будь-які предмети та обладнання, що звужують ширину евакуаційних проходів, виходів.

2.2.8. У період перебування учасників освітнього процесу в будівлях двері евакуаційних виходів дозволяється замикати лише зсередини за допомогою запорів (засувів, крічків тощо), які легко (без ключів) відмикаються.

2.2.9. У приміщеннях, які використовують для роботи з учнями, килими, паласи, килимові доріжки тощо повинні бути щільно прикріплені до підлоги. Штучні килимові покриття, які не виділяють при горінні токсичних речовин та мають помірну димостворювальну здатність, у фойє тощо дозволяється розстелити за умови наклеювання їх на незаймисту основу.

2.2.10. Будівлі закладу освіти повинні бути обладнані засобами оповіщення людей про пожежу.

2.2.11. У горючих приміщеннях не дозволяється:

* сушити білизну;

* влаштовувати склади (окрім зберігання віконних рам) тощо;

* застосовувати торф, стружку, тирсу та інші горючі матеріали для утеплення перекриттів;

* прикріплювати до димоходів радіо- і телевізійні антени.

2.2.12. Двері, люки горищ і технічних приміщень мають бути постійно замкнені. На дверях слід вказувати місце зберігання ключів, доступне для отримання їх в будь-який час доби. На дверях (люках) горищ і технічних приміщень мають бути написи, що визначають призначення приміщення.

2.2.13. Зовнішні пожежні сходи, сходи-драбини і загрожі на дахах будівель мають утримуватися справними.

2.2.14. Дахові вікна горищ мають бути засклені і зачинені.

2.2.15. Розміщення акумуляторних, зберігання легкозаймистих матеріалів у будівлях, де перебувають учні, а також у підвальних і цокольних приміщеннях не дозволяється.

2.2.16. У приміщеннях закладу освіти забороняється:

- * використовувати горючі матеріали для обробки стін і стель шляхів евакуації;
- * установлювати ґрати, жалюзі та подібні їм незнімні сонцезахисні, декоративні та архітектурні пристрої на вікнах приміщень, сходових клітках, у коридорах, холах, де перебувають учасники освітнього процесу;
- * знімати дверні полотна в отворах, що з'єднують коридори зі сходовими клітками;
- * забивати двері евакуаційних виходів або закривати їх глухими металевими решітками;
- * застосовувати для опалення нестандартні (саморобні) нагрівальні пристрої;
- * захищати шляхи евакуації;
- * установлювати дзеркала та фальшиві двері на шляхах евакуації;
- * влаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, розсувні, підйомні двері та інші пристрої, що перешкоджають евакуації людей;
- * здійснювати вогневі, електрогазозварювальні та інші види пожежонебезпечних робіт у будівлях та приміщеннях, де є люди;
- * обгортати електричні лампи папером, тканиною та іншими горючими матеріалами;
- * застосовувати для освітлення свічки, газові лампи і ліхтарі;
- * прибирати приміщення, очищати обладнання за допомогою легкозаймистих і горючих рідин;
- * відігрівати труби систем опалення, водопостачання, каналізації тощо із застосуванням відкритого вогню (для цього використовують гарячу воду, пару чи нагрітий пісок);
- * зберігати на робочих місцях і в шафах, а також залишати в кишенях спецодягу використані обтиральні матеріали;
- * залишати без нагляду ввімкнені в мережу електроприлади.

2.2.17. Одяг і взуття слід сушити у спеціально виділених для цього приміщеннях з обігрівом радіаторами водяного опалення.

2.2.18. Вогневі та зварювальні роботи можуть виконуватися лише з письмового дозволу керівника закладу освіти з оформленням наряду-допуску. Ці роботи мають проводитися згідно з вимогами правил пожежної безпеки під час проведення зварювальних та інших вогневих робіт.

2.2.19. Користуватися прасками дозволяється лише у спеціально відведеному для цього приміщенні. Прасування виконується лише прасками зі справними терморегуляторами та світловими індикаторами ввімкнення. Праски слід встановлювати на підставках з вогнетривких матеріалів.

2.2.20. Пошкодження вогнезахисних покриттів (штукатурки, спеціальних фарб, лаків, обмазок тощо) будівельних конструкцій, повітроводів мають негайно усуватися.

2.2.21. Після закінчення робочого дня працівники закладу освіти повинні оглянути приміщення, усунути виявлені недоліки, вимкнути електроживлення освітлення, приладів та обладнання і замкнути приміщення.

2.3. Опалення, вентиляція та кондиціонування повітря

2.3.1. Перед початком опалювального сезону опалювальні установки, а перед початком навчального року системи вентиляції та кондиціонування повітря повинні бути ретельно перевірені та відремонтовані, а працівники мають пройти протипожежний інструктаж.

2.3.2. Опалювальні установки повинні відповідати протипожежним вимогам стандартів, будівельних норм та інших нормативних актів. Несправні пристрої систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, а також несправні кухонні печі до експлуатації не допускають.

2.3.3. Не дозволяється користуватися для опалення приміщень електронагрівальними приладами, електрокамінами тощо.

2.4. Електроустановки

2.4.1. Електричні мережі й електрообладнання, що використовуються у закладу освіти, та їх експлуатація повинні відповідати вимогам чинних ПУЕ та НПАОП 40.1-1.21-98; будівельну частину електроустановок слід виконувати відповідно до протипожежних вимог будівельних норм ДБН В.2.2.3-97.

2.4.2. Керівник закладу освіти зобов'язаний забезпечити обслуговування та технічну експлуатацію електрообладнання і електромереж відповідно до вимог документів, зазначених в пункті 2.4.1 цієї Інструкції, а також своєчасне проведення профілактичних оглядів, планово-профілактичних ремонтів та усунення виявлених недоліків.

2.4.3. Забороняється експлуатація несправної електроарматури (електропроводка, пускачі, штепсельні вилки, розетки, вимикачі тощо).

2.4.4. Плавкі вставки запобіжників мають бути каліброваними із зазначенням номінального струму на заводському таврі.

2.4.5. Влаштування та експлуатація тимчасових електромереж за винятком електропроводки, яка живить місця проведення будівельних і тимчасових ремонтно-монтажних робіт, не дозволяється.

2.4.6. Шафи, в яких установлені електрощити, повинні бути постійно замкненими, а проходи до них — вільними. Ключі від цих шаф мають бути в охоронника та у відповідального за електрогосподарство навчального закладу.

2.4.7. У виробничих, складських та інших приміщеннях з наявністю горючих матеріалів, а також матеріалів та виробів у горючій тарі електричні світильники повинні мати захисні скляні корпуси чи ковпаки, захисні сітки та бути надійно закріплені.

2.4.8. Усі несправності в електромережах та електроапаратурі, які можуть спричинити іскріння, коротке замикання, нагрівання ізоляції кабелів і проводів понад норму, мають негайно усуватись.

2.4.9. Під час експлуатації електроустановок не дозволяється:

- * використовувати кабелі і проводи з пошкодженою ізоляцією або такою ізоляцією, що втратила захисні властивості;

- * залишати під напругою електричні проводи і кабелі з неізольованими кінцями;

- * переносити ввімкнені прилади та ремонтувати обладнання, яке перебуває під напругою;

- * залишати без нагляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади, телевізори, радіоприймачі тощо;

- * користуватися пошкодженими (несправними) розетками, відгалужувальними коробками, рубильниками тощо;

- * зав'язувати і скручувати електропроводи, підвішувати світильники (за винятком відкритих ламп) на електричних проводах;

- * підключати до клем силової та у штепсельні розетки освітлювальної мереж прилади, які споживають струм понад передбачені для них величини;

- * використовувати вимикачі, штепсельні розетки не за призначенням;

- * застосовувати саморобні подовжувачі, які не відповідають вимогам ПУЕ щодо переносних (пересувних) електропроводок;

- * використовувати побутові електронагрівальні прилади (праски, чайники, кип'ятильники тощо) без негорючих підставок та у приміщеннях, де їх застосування не передбачено;

- * застосовувати для прокладання електромереж радіо- та телефонні проводи;

- * застосовувати як електричний захист саморобні та некалібровані запобіжники;

- * знімати скляні ковпаки зі світильників закритого виконання.

- * використовувати електроапаратуру та електроприлади в умовах, що не передбачені заводом-виробником.

2.4.10. У всіх приміщеннях (незалежно від їх призначення), які після закінчення робіт замикаються і не контролюються, всі електроустановки (крім холодильників) слід відключати.

2.4.11. Не дозволяється застосування електронагрівальних приладів у пожежонебезпечних зонах складських приміщень.

2.4.12. Усе електрообладнання підлягає зануленню або заземленню відповідно до вимог ПУЕ.

2.4.13. Заміри опору ізоляції освітлювальної та силової електромереж має проводити раз на рік спеціалізована організація. Наслідки перевірки повинні оформлятися актом.

2.4.14. Захист будівель, споруд та зовнішніх установок від прямого попадання блискавки і вторинних її проявів має виконуватися згідно з РД-34.21.122-87.

2.4.15. Заклад освіти має бути забезпечено електричними ліхтарями на випадок відключення електроенергії.

3. Вимоги до утримання технічних засобів протипожежного захисту

3.1. Протипожежне водопостачання

3.1.1. Керівник закладу освіти зобов'язаний забезпечити технічне обслуговування, справний стан і постійну готовність до використання систем протипожежного водопостачання.

3.1.2. Під'їзди та підходи до пожежних водоймищ, резервуарів, гідрантів і кранів потрібно завжди утримувати вільними.

3.1.3. Біля місця розташування пожежних водоймищ повинні бути встановлені світлові або флуоресцентні покажчики з написом «ПГ» — біля пожежного гідранта і «ПВ» — біля пожежного водоймища.

3.1.4. У разі проведення ремонтних робіт чи відключення водопровідної мережі, виходу з ладу насосних станцій, витікання води з пожежних водойм і резервуарів слід негайно повідомити пожежну охорону.

3.1.5. Водойми, резервуари та водозабірні пристрої слід утримувати справними, не допускати їх засмічення, регулярно перевіряти наявність у них розрахункової кількості води.

3.1.6. Кришки люків пожежних резервуарів і колодязі підземних гідрантів повинні бути постійно зачинені. Їх потрібно своєчасно очищати від бруду, льоду і снігу.

3.1.7. Пожежні гідранти, гідранти-колонки та пожежні крани через кожні шість місяців підлягають технічному огляду та перевірці на працездатність працівниками місцевої пожежної охорони або особою, яка відповідає за протипожежний стан у закладі освіти, шляхом пуску води. Наслідки перевірки працездатності слід оформляти актом.

3.1.8. Пожежні крани внутрішнього протипожежного водопроводу повинні бути обладнані рукавами і стволами однакового діаметру, бути справними і доступними для використання і зберігатися в опломбованих шафах. У кожній шафі має міститися важіль для полегшення відкручування крану. Пожежні рукави мають бути сухими, добре скатаними і приєднаними до кранів і стволів. Раз на 6 місяців слід здійснювати перевірку рукавів шляхом пуску води під тиском і перекатувати їх у подвійну скатку або складати «у гармошку».

На дверцятах шафи пожежного крана мають бути зазначені літерний індекс ПК, порядковий номер пожежного крана і номер телефону пожежної охорони. У неопалювальних приміщеннях узимку вода з внутрішнього протипожежного водогону повинна зливатися.

3.1.9. При цьому біля кранів повинні бути написи (таблички) про місце розташування і порядок відкривання відповідної засувки або запуску насоса. З порядком відкривання засувки або пуску насоса потрібно ознайомити всіх, хто працює у цьому приміщенні.

3.2. Первинні засоби пожежогасіння

3.2.1. Усі будівлі та приміщення закладу освіти повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, пожежним інвентарем (пожежними щитами та стендами, пожежними відрами, діжками з водою, ящиками з піском тощо), пожежним знаряддям (пожежними ломами, баграми, сокирами тощо) та засобами зв'язку.

3.2.2. Вогнегасники повинні встановлюватися таким чином, щоб можна було визначити тип вогнегасника, прочитати на його корпусі інструкцію для користування, а також зручно було його зняти. Вогнегасники мають розміщуватися у легкодоступних місцях, які унеможливають їх пошкодження, потрапляння на них прямих сонячних променів та атмосферних опадів, безпосередню дію опалювальних та нагрівальних приладів.

3.2.3. Вогнегасники, які розміщуються поза приміщенням або в неопалювальних приміщеннях, слід знімати на холодний період. У цьому разі на пожежних стендах має бути інформація про місце їх розміщення.

3.2.4. На період перезарядки і технічного обслуговування вогнегасників, пов'язаного з їх ремонтом, на заміну мають бути встановлені вогнегасники з резервного фонду.

3.2.5. Під час експлуатації та технічного обслуговування вогнегасників слід керуватися вимогами, викладеними у паспортах заводів-виробників, та затвердженими в установленому порядку регламентами технічного обслуговування вогнегасників кожного типу.

3.2.6. Використання первинних засобів пожежогасіння для господарських та інших потреб, не пов'язаних з гасінням пожеж, не дозволяється.

4. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі

4.1. У разі виникнення пожежі дії працівників закладу освіти мають бути спрямовані на створення безпеки людей, і насамперед учнів, їх евакуацію та рятування.

4.2. Кожен працівник закладу освіти, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння чи тління різних матеріалів, підвищення температури у приміщенні тощо), зобов'язаний:

- * негайно повідомити про це за номером телефону «101» до пожежної охорони (при цьому слід чітко назвати адресу навчального закладу, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, наявність людей у будівлі, а також свою посаду та прізвище);

- * включити систему оповіщення людей про пожежу;

- * розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації учнів з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації

- * сповістити про пожежу керівника закладу освіти або працівника, що його заміщує;

- * за необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газорятувальну тощо);

* організувати зустріч пожежних підрозділів, вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними у закладі освіти засобами пожежогасіння.

4.3. Керівник закладу освіти або працівник, що його заміщує, який прибув на місце пожежі, зобов'язаний:

* перевірити, чи повідомлено до пожежної охорони про виникнення пожежі (продублювати повідомлення);

* здійснювати керівництво евакуацією учнів та гасінням пожежі до прибуття пожежних підрозділів; у разі загрози для життя учнів та працівників негайно організувати їх рятування, використовуючи для цього всі наявні сили і засоби;

* організувати перевірку наявності всіх учасників освітнього процесу, евакуйованих з будівлі, за поіменними списками;

* виділити для зустрічі пожежних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та джерел водопостачання;

* перевірити включення у роботу автоматичної (стаціонарної) системи пожежогасіння;

* припинити всі роботи, не пов'язані із заходами щодо ліквідації пожежі;

* організувати відключення мереж електро- і газопостачання, зупинку систем вентиляції та кондиціонування повітря і здійснення інших заходів, які сприяють запобіганню поширенню пожежі;

* забезпечити безпеку людей, які беруть участь в евакуації та гасінні пожежі, від можливих обвалів конструкцій, дії токсичних продуктів горіння і підвищеної температури, ураження електрострумом тощо;

* якщо є можливість, організувати евакуацію матеріальних цінностей із небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити, за потреби, їх охорону;

* інформувати керівника пожежного підрозділу про наявність людей у будівлі.

4.4. Під час проведення евакуації та гасіння пожежі працівникам необхідно:

* з урахуванням обстановки, що склалася, визначити найбезпечніші евакуаційні шляхи і виходи до безпечної зони у найкоротший строк;

* не залишати учнів без нагляду з моменту виявлення пожежі та до її ліквідації;

* евакуацію учнів та працівників починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних з ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння;

* ретельно перевірити всі приміщення, щоб унеможливити перебування учнів у небезпечній зоні;

* виставити пости безпеки на входах у будівлю, де виникла пожежа, щоб унеможливити повернення учнів і працівників до цієї будівлі;

* забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;

* утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також від розбивання скла, інакше вогонь і дим поширяться до суміжних приміщень;

* залишаючи приміщення, що постраждало від пожежі, зачинити за собою двері.

4.5. Якщо пожежа виникла у нічний час, відповідних заходів щодо її ліквідації вживає служба охорони закладу освіти.

Посадова особа з цивільного захисту
(посада керівника організації-розробника)

(підпис)

О.В. Нянько

ПОГОДЖЕНО:

Працівник служби охорони праці,
заступник директора з господарчої роботи

(підпис)

О. К Спекторенко